

Ενάρετοι Αγιορείτες Κύπριοι του 20ου αιώνα

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Άγιον Όρος](#)

[monachi.agion-oros](#)

Ο αγιότεκνος Άθωνας και η «αγία νήσος» Κύπρος δεν έπαψαν να τρέφουν και να γεννούν μέχρι τις ημέρες μας φίλους της αρετής γνήσιους. Η ωραία Κύπρος πρόσφερε πολλούς υιούς της στον Γέροντα Άθω κι εκείνος στοργικά τους φιλοξένησε στις όσιες αγκάλες του, διδάσκοντάς τους τα φιλόθεα μυστικά του, γενόμενος πατέρας τους.

Σύντομα εδώ αναφέρουμε μερικούς από τους ενάρετους αυτούς μακαριστούς Γέροντες Κυπρίους του αιώνα μας, που ένθερμα αγάπησαν το Άγιον Όρος.

Κάτω απ' το Κυριακό της Σκήτης της Αγίας Άννας, στην καλύβα της Θείας του Κυρίου Αναλήψεως, ζούσε ο Γέροντας Νικόδημος, απ' την Πάφο, που εργόχειρο είχε να φτιάχνει κάλτσες, με υποτακτικούς τον Γέροντα Ιωάννη και τους αδελφούς Πέτρο, Ευθύμιο και Αβράμιο. Άνθρωποι προσευχής, και διακονίας. Απ' την ίδια καλύβα οδηγήθηκε στο μαρτύριο ο Οσιομάρτυρας Νικόδημος († 1722).

Στη Σκήτη του Αγίου Παντελεήμονα, της Μονής Κουτλουμουσίου, ζούσε ένας άλλος αγωνιστής απ' την Κύπρο. Ο Γέροντας Νικόλαος με καλούς υποτακτικούς τον π. Μάξιμο και τον π. Σπυρίδωνα. Ο Γέροντας Νικόλαος ήλθε στο Άγιον Όρος γύρω στα 1890 και έζησε σ' αυτό πάνω από πενήντα χρόνια. Καλούς συντρόφους του θεωρούσε τους ενοχλητικούς κοριούς, τους πολλούς του κελλιού του. «Δεν μας αφήνουν, έλεγε, να κοιμηθούμε περισσότερο από μισή ώρα. Γι' αυτό τους χρεωστούμε ευγνωμοσύνη... Δεν μας αφήνουν ούτε μια νύκτα μόνους. Μας κάνουν μεγάλο καλό, διότι δεν επιτρέπουν να μας κυριεύσει ο ύπνος. Μας θυμίζουν ότι ο μοναχός πρέπει να βρίσκεται ενώπιον του Θεού, όσον το δυνατόν περισσότερες ώρες». Κι αυτά τα 'λεγε με τόση ταπείνωση όση και καλοσύνη, στον σήμερα μακαριστό Γέροντα Χερουβείμ.

Στην ίδια Σκήτη μόναζε και ο Κύπριος μοναχός Ιωσήφ, στο κελλί του Αγίου Ιωαννικίου. Στην περίοδο της κατοχής αρρώστησε βαρειά και με κόπο και πίστη ήλθε στο Κυριακό της Σκήτης προσφέροντας ενα δοχείο λάδι. Επί τρία νυχθήμερα παρέμεινε στο ναό ζητώντας τη χάρη του Αγίου. Την τρίτη ημέρα τον επισκέφτηκε ο Άγιος Παντελεήμων και έγινε τελείως καλά. Και άλλη φορά ο προστάτης και φύλακας άγιος της Σκήτης τον βοήθησε, όταν θέλησαν κοσμικοί να τον αδικήσουν. Εκοιμήθη ήσυχα σε μεγάλη ηλικία.

Ο Γέροντας Διονύσιος ο Αγιαννανίτης μικρός ήλθε στο Άγιον Όρος απ' την Κύπρο. Διακρινόταν για την καθαρότητα του νου του και την απλότητα της καρδιάς του. Οι ενδάκρυες προσευχές του και οι νηστείες του με την σχεδόν έγκλειστη ζωή τον είχαν χαριτώσει. Άφηνε το φαί του για ν' αποσυρθεί στο κελλί του να κλάψει...

Ο ησυχαστής Διονύσιος, άλλος της Κύπρου αυτός καλός βλαστός, από διάκονος των Πατριαρχείων, διψώντας την φίλη κάθε φιλόθεης ψυχής ησυχία, έφτασε στη Σκήτη των Καυσοκαλυβίων για να δρέψει το μισθό της ξενιτείας, στην καλύβα του Αγίου Χαραλάμπη, ο ίδιος πάντα πόθος της ησυχίας τον φέρνει στην ερημωμένη της Κύπρου Μονή Σταυροβουνίου στα 1875, όπου γίνεται πνευματικός πατέρας αγίων υιών. Η ησυχία ήταν μόνιμη μελέτη και λαχτάρα του, που από καιρό είχε μονιμοποιηθεί στην καρδιά του. Αφήνει τη Μονή και κτίζει παραέξω της κελλάκια μοναχικά. Μόνο την Κυριακή πηγαίνει στο Καθολικό, για να μεταλάβει και να επικοινωνήσει με τους αγαπητούς αδελφούς. Τ' όνομά του, όπως όλων των φυγόδοξων ησυχαστών, δεν έγινε ευρύτερα γνωστό και δεν πέρασε στα λεξικά του κόσμου. Μια ρήση του, που μας άφησε, λέει πολλά «θέλω να μιλήσω και δεν βρίσκω άνθρωπο κατάλληλο και πλησιάζει το τέλος μου και δεν θα βρεθή κανείς να του πώ για την πνευματικήν αυτήν εργασία που τόσον εκοπίασα». Εκοιμήθη ειρηνικά στην πρώτη δεκαετία του αιώνα μας.

Ο ιερομόναχος Κυπριανός (1880-1955;) χίλιες ημέρες περίπου έζησε στον Άθωνα, μετά το 1905. Σταθμοί του στην ιερή χερσόνησο ήσαν τόποι γνωστής αρετής. Ένα έτος στο αγιασμένο Κοινόβιο της Σιμωνόπετρας το πέρασε στην άσκηση, τη μελέτη και την προσευχή. Τον τετράωρο καθημερινό του ύπνο, μετά από μια κουραστική ημέρα, τον θεωρούσε πολύ. Το φτωχό βορεινό του κελλί, δίχως θέρμανση και δεύτερα σκεπάσματα και τζάμια στα παράθυρα, το είχε ζεστή φωλιά. Σαν λειτουργός είχε αποστηθίσει τη Θ. Λειτουργία, την οποία τελούσε με μεγάλη κατάνυξη και με κλειστά μάτια, ανοίγοντάς τα μόνο όπου ήταν ανάγκη. Αλλά όλες τις ακολουθίες τις είχε αποστηθίσει. Τον συνόδευε ισχυρή μνήμη, ευφυία, εγκράτεια, σιωπή και δυνατή θέληση. Άλλος εδώ σταθμός του τα εράσματα Κατουνάκια, πλάι σε ασκητικούς Γέροντες. Μετά από θερμή παράκληση στη Θεοτόκο επιστρέφει στη Μονή Σταυροβουνίου, όπου είχε πρωτοφορέσει το ράσο,

και δίνεται όλος στη διακονία και στην άσκηση, προσπαθώντας να κάνει υποδειγματικό Κοινόβιο το μοναστήρι του. Παρά την ολόήμερη εργασία δεν παραμελούσε ποτέ τις αγρυπνίες του και την ορθοστασία στις κοινές ακολουθίες. Ήταν ένας στύλος στο ναό που έλεγχε κάθε αδύναμο και φιλόσαρκο. Μ' ένα ζευγάρι παντόφλες πέρασε μια ολόκληρη ζωή. Πενήντα χρόνια δεν έβαλε σαπούνι πάνω του. Η ασθένεια τον έκανε αγιώτερο. Ο πόνος δεν του διέκοπτε τις προσευχές του. Σαν έχασε τη φωνή του, σήκωνε τα χέρια ψηλά, δεόμενος εκτενώς, μέχρι που έπεφταν απ' την κούραση. Έτσι τον βρήκε ο θάνατος. Η Κύπρος έχασε ή βρήκε ένα άξιο πρεσβευτή της στον ουρανό;

Ο Γέροντας Καλλίνικος πρωτοασκήθηκε, με τον κατά σάρκα αδελφό του Γρηγόριο, στην Ιερή Σκήτη της Αγίας Άννας του θεοσκεπή Άθωνα. Τους αγώνες του συνέχισε επί έξι δεκαετίες στη Μονή Σταυροβουνίου. Ξεχώριζε των συγκοινοβιατών του για την απερίεργη υπακοή του, την άοκνη μέχρι τέλους διακονία του, τη σιωπή του – δύσκολα μπορούσες να του πάρεις κουβέντα – και τέλος για την φτεροποιό ακτημοσύνη του. Μετά την οσιακή τελευτή του, να τι καταμέτρησαν οι κληρονόμοι του: Ένα σάπιο στρώμα γεμάτο κοριούς, μια σαρακοφαγωμένη κάσα με κουρέλια, που μόνο στη φωτιά μπορούσαν να παραδοθούν, ένα ζευγάρι υποδήματα, που απ' τα πολλά μπαλώματα δεν ήξερε ποιά ήταν το πρώτο τους δέρμα. Βρέθηκαν και δυο-τρείς παράδες, λησμονημένοι στο βάθος της κασέλας, απ' τον καιρό της επιστροφής του απ' το Άγιον Όρος, ευτελέστατης αξίας. Με δάκρυα, ο άλλος κατά σάρκα αδελφός του, ο ηγούμενος Βαρνάβας, είπε στους παρισταμένους. «Δέστε πατέρες τον πλούτο του Καλλινίκου, όπου επέκτησε επί τόσα έτη ως μοναχός και προϊστάμενος Μονής».

Ο Γέροντας Βαρνάβας ο Κύπριος (1864-1950) ήταν μικρότερος αδελφός του προηγούμενου, του οποίου τα ασκητικά παλαίσματα μιμήθηκε. Τους πρώτους μοναχικούς αγώνες έζησε στο Κοινόβιο του Καρακάλλου. Από εκεί επέστρεψε στο αγιασμένο νησί του και διετέλεσε ηγούμενος στο ξακουστό Σταυροβούνι επί εξήντα χρόνια. Διακρινόταν για την αοργησία, παρά τις δύσκολες συνθήκες που πέρασε, τη μοναδική του πραότητα, την καταπληκτική ακτημοσύνη, το φιλακόλουθο, την υπέρμετρη βία. Παρά τα ογδόντα του χρόνια και την κοίλη που έπασχε έκανε βαθιές μετάνοιες και ποτέ δεν έχασε την πρώτη του ευλάβεια. Παρ' ότι δεν πλενόταν ήταν πάντα καθαρός και το πρόσωπό του έλαμπε με την παιδική του αγαθότητα. Ως ηγούμενος εξήντα μοναχών, φερόταν σαν ο πιο απλός των μοναχών και καμμιά άνεση δεν επέτρεψε στον εαυτό του, ποτέ και για τίποτε, λησμονώντας το αξίωμά του.

Γιά έναν άλλο Κύπριο, τον ιεροδιάκονο Γερμανό τον Λαυριώτη, ο πολυσέβαστος Γέροντας Γαβριήλ ο Διονυσιάτης γράφει. «Αυστηρός τα ήθη, ακριβής την τε πίστιν

και ζηλωτής άκρος των πατρικών παραδόσεων... απήλθε προς Κύριον πλήρης ημερών. Εκ της ποθητής Κύπρου έλκων την καταγωγήν... έζησε 50 έτη εν τη Λαύρα οσίως και εν ζωή αυστηροτάτη, ουδέποτε καταλύσας κρέας ή άλλο τι, απάδον τη μοναχική ζωή και τοις ιεροίς των Πατέρων επιτάγμασιν». Αδελφοί κατά σάρκα του διακόνου Γερμανού, ο σεβάσμιος Γέροντας Επιφάνιος ο Λαυριώτης, του ίδιου ήθους. Δύο φορές διετέλεσε Πρωτεπιστάτης του Αγίου Όρους.

Άλλοι γνωστοί Κύπριοι Αγιορείτες που κοιμήθηκαν στον αιώνα μας είναι, ο μοναχός Νικόδημος, ιεροράπτης, που μάθαινε τη ραπτική δωρεάν σ' όσους του ζητούσαν, απ' την καλύβα το Γενέσιο της Θεοτόκου της Σκήτης της Αγίας Άννας, ο Γέροντας Μακάριος, φανελοποιός, απ' την καλύβα των Τριών Ιεραρχών, ο αγιογράφος Κύριλλος, ο ασκητικός αγωνιστής φτωχικής καλύβας της ίδιας Σκήτης. Επίσης ο συνετός και επιμελής Γέρων Συνέσιος ο Κωνσταμονίτης, προϊστάμενος της μονής του επί πολλά έτη και αντιπρόσωπος στην Ιερά Κοινότητα, όπου τον σέβονταν ιδιαίτερα όλοι οι συνάδελφοί του. Ακόμη ο μοναχός Βονιφάτιος απ' τη Λευκωσία, που προσήλθε στη μονή Ξηροποτάμου το 1916 και ο μοναχός Κοσμάς απ' το Δάλι Λευκωσίας, που μόνασε στα Κοινόβια Σιμωνόπετρας και Διονυσίου.

Γνωρίζουμε πως δεν είναι πλήρης ο κατάλογος και είναι από μια άποψη φυσικό, αφού πάντα όλοι οι φιλάρετοι μοναχοί προσπαθούσαν συστηματικά να κρύβουν τη ζωή τους. Και σήμερα, που παρατηρείται σημαντική άνθηση στο «Περιβόλι της Παναγίας», συνεχίζονται οι ισχυροί δεσμοί των δύο ιερών τόπων, με την παρουσία αρκετών Κυπρίων αδελφών, που αγωνίζονται ακούραστα το γλυκύ μέλι της αρετής σε σκήτες και κοινόβια του αγιώνυμου δρους Άθω.

Μοναχός ΜΩΥΣΗΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ

Πηγή: Μοναχού Μωϋσέως Αγιορείτη, § Ενάρετοι Αγιορείτες Κύπριοι του αιώνα μας, Περιοδικό Ορθόδοξη Μαρτυρία [www.orthodoximartyria.com], Έκδοση Παγκυπρίου Συλλόγου Ορθοδόξου Παραδόσεως «Οι Φίλοι του Αγίου Όρους» τεύχος 100, Λευκωσία Χειμώνας 2013.